

2.4.1 NORSK VÅRGYTENDE SILD

Reidar Toresen

reidar.toresen@imr.no

► Status og råd

Bestanden av norsk vårgytende sild er i vekst, og vi er trolig på vei inn i en ny sildeperiode. Gytebestanden er beregnet til å være ca. 10 millioner tonn, dvs. på samme nivå som i 1950-årene, og den har potensial til å bli enda større. Kvoterådet for 2007 er at man skal følge forvaltningsregelen, som tilsier et fiske som ikke overstiger 1,28 millioner tonn. Figur 2.4.1.1 viser totalbestanden, gytebestanden samt rekrutteringen til den norsk vårgytende silda.

Fiskeri

Fiskeriet etter sild foregår kun på voksen fisk, da det ikke er tillatt å fiske sild som er mindre enn 25 cm. Fisket foregår om vinteren under gyteinnsiget i Norskehavet, om sommeren når bestanden er på beitevandring og om høsten når den vender tilbake til kysten av Nord-Norge for å overvintre. Det er stort sett ringnot som brukes i det norske fisket, men flytetral benyttes også.

For 2006 bestemte Norge en egen norsk kvote på 564 200 tonn. EU satte sin kvote til 62 000 tonn, og Russland til 118 222 tonn. Med Islands og Færøyenes kvoter

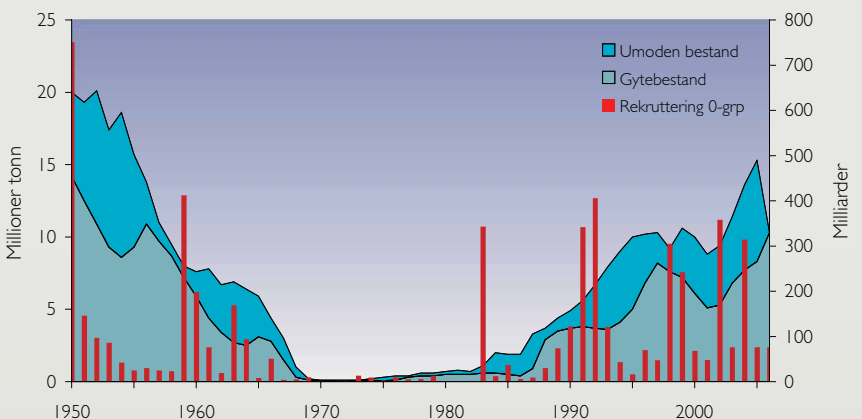
på henholdsvis 153 818 og 66 067 tonn, gir dette en totalfangst i 2006 på 964 307 tonn dersom alle land tar sine kvoter. Den fiske- de mengden er da høyere enn det som ble tilrådd (732 000 tonn), men fordi bestanden har hatt god vekst, både i form av god rekruttering og individuell vekst, vil den tåle dette fiskepresset. For 2007 ble partene enige om en totalkvote på 1,28 millioner tonn. Norges andel av dette er 61%, som tilsvarer en kvote på 780 800 tonn. Figur 2.4.1.2 viser totalfangst og norsk fangst av norsk vårgytende sild.

Sildeperioder

Sildebestanden er påvirket av endringer i klima. Betrakter man sildemengdene over så lang tid som 100 år, ser man at de varierer i takt med store langtidsfluktusjoner i temperatur. I de årene hvor det er stor innstrømming av varmt atlantehavsvann til norskekysten, er veksten til sildelarvene større, og flere overlever. Innstrømmingen av atlantehavsvann varierer, og dette skaper perioder med mye fisk og andre perioder med lite. Vi hadde en god sildeperiode i begynnelsen av 1990-tallet, og i 1940-årene var gytebestanden beregnet til ca. 15 millioner tonn. Går man lenger tilbake i historien og studerer beskrivelser av sildefisket, ser man at det har vært mange slike sildeperioder. Vi er nå trolig på veg inn i en ny sildeperiode. Figur 2.4.1.3 viser historisk utvikling av norsk vårgytende sild og temperaturutviklingen i Barentshavet i samme periode.

Norwegian spring spawning herring

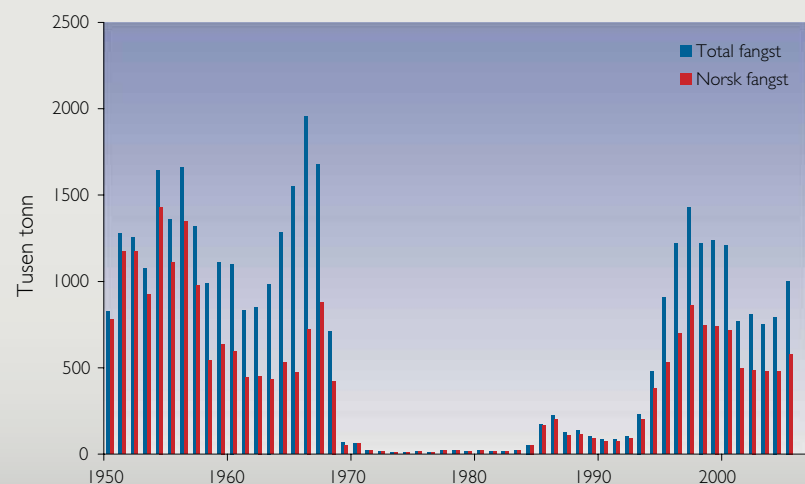
The Norwegian spring spawning herring is assessed to be in a very good condition. Recently it has produced rich year-classes because the environmental conditions have been favourable for the survival of larvae. The spawning stock biomass is estimated at 10 million tonnes. The herring spawn off the Norwegian coast and is very important as food for fish and birds in the coastal ecosystems and in the Barents Sea. The stock is harvested sustainably.

Figur 2.4.1.1

Total bestand (mørkt + lyst område) og gytebestand (lyst område) av norsk vårgytende sild, 1950–2006.

Total stock biomass (dark + light areas) and spawning stock biomass for Norwegian spring spawning herring, 1950–2006.

Figur 2.4.1.2

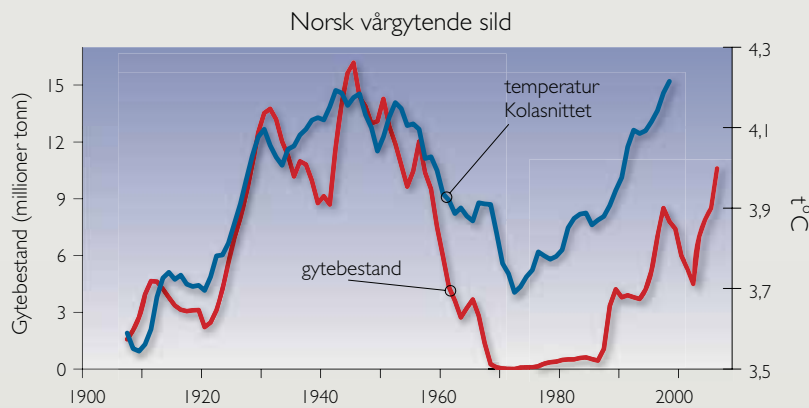
Totalfangst og norske fangster av norsk vårgytende sild, 1950–2006.

Total catch (blue) and Norwegian catch (red) of Norwegian spring spawning herring, 1950–2006.

Foto: Anette Karlsen

Foto: Øyvind Sævi

Figur 2.4.1.3

Historisk utvikling av mengde norsk vårgytende sild, 1907–2005, og langtidsmiddel (glidende middel over 19 år) av temperaturen på Kolasnittet i Barentshavet i samme periode.

Long-term changes of spawning stock biomass of Norwegian spring spawning herring (red), 1907–2005, and mean annual (moving average over 19 years) temperature at the Kola section in the Barents Sea, 1907–2005 (blue).

Fakta om bestanden

Silda er en pelagisk fisk som svømmer i stim i de frie vannmassene. Den hører til den atlantiskandiske sildestammen sammen med to andre bestander, islandsk sommergytende og islandsk vårgytende sild. Den norske vårgytende silda har hovedgyting utenfor Møre i februar–mars, men gyter også langs kysten av Nordland og Vesterålen. Silda legger eggene på bunnen, og de klekker etter ca. tre uker. De nyklekte larvene driver med strømmen nordover langs kysten, og driver inn i Barentshavet tidlig på sommeren. Da blir også sildelarvene til småsild. Når silda er 3–4 år gammel, svømmer den vestover ned langs kysten og blander seg etter hvert med gytebestanden. Etter gyting drar den voksne silda ut i Norskehavet på en lang vandring for å finne mat. Den beiter på raudåte hele sommeren over store deler av havet, men særlig i sentrale og vest-

lige deler der Atlanterhavsvannet møter det kalde arktiske vannet som strømmer ned fra østkysten av Grønland. I september–oktober samles silda utenfor Troms og Finnmark der den overvintrer, for så å vandre sørover igjen langs kysten i januar for å gyte.

Silda har stor betydning for økosystemene langs kysten og i Barentshavet. Den beiter på raudåte og er selv en viktig matressurs for rovfisk som torsk, sei og annen bunnfisk i tillegg til hval. Store flokker av spekkhugere følger silda på dens vandring. Om lag 20 % av sildas vekt er gonader med rogn og melke. En gytebestand på 10 millioner tonn legger ca. 2 millioner tonn med gyteprodukter hvert år. Dette er en stor matkilde for dyrelivet langs kysten om våren og sommeren.

Sild

Clupea harengus L.

Familie: Clupeidae

Maks størrelse: 40 cm og 500 g

Maks levetid: 25 år

Leveområde: Nordøst-Atlanteren

Hovedgyteområde: Møre og Nordland

Gytetidspunkt: Februar–mars

Føde: Plankton

Spesielle kjennetegn: Lever i tette stimer som beveger seg som en enhet.

Nøkkeltall:

KVOTE 2007: 1,28 mill. tonn,

norsk: 780 800 tonn

KVOTE 2006: Total: 970 000 tonn,

norsk: 564 000 tonn

FANGST 2006: Total: 960 000 tonn,

norsk 560 000 tonn

NORSK FANGSTVERDI:

ca. 2,5 milliarder kroner

